

ΚΥΠΡΙΑΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ,
ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ ΚΑΙ ΝΕΟΛΑΙΑΣ

ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ

22 Οκτωβρίου 2021

Κρατικά Βραβεία Λογοτεχνίας για εκδόσεις του έτους 2020

Οι Πολιτιστικές Υπηρεσίες του Υπουργείου Παιδείας, Πολιτισμού, Αθλητισμού και Νεολαίας ανακοινώνουν τα αποτελέσματα του διαγωνισμού για τα Κρατικά Βραβεία Λογοτεχνίας για εκδόσεις του έτους 2020:

1. ΠΟΙΗΣΗ:

Το Κρατικό Βραβείο Ποίησης για εκδόσεις του έτους 2020, μετά από κατά πλειοψηφίαν απόφαση της Κριτικής Επιτροπής, απονέμεται στον Ρήσο Χαρίση για το έργο του *Θάλασσα εσωτερικού χώρου* (εκδόσεις Κίχλη).

Σκεπτικό βράβευσης:

Η ποιητική συλλογή του Ρήσου Χαρίση, με τίτλο *Θάλασσα εσωτερικού χώρου*, κινείται γύρω από δύο άξονες: την αναζήτηση του καίριου ως συναισθηματικής και αναγκαίας διατύπωσης και την εξεικόνιση συναισθημάτων και ιδεών ως βιωματικού υποστρώματος, ως ζέουσας πρώτης ύλης, από την οποία εξακτινώνονται ποιητικές μεταφορές. Ο ποιητής με επινοητικότητα δημιουργεί ένα στέρεο προσωπικό και βιωματικό πεδίο, το οποίο με τέχνη και μεγάλη προσοχή καταγράφει καταστάσεις και ατελείωτες προοπτικές βιωμάτων και μνήμης. Με λόγο αναστοχαστικό, λιτό, κοφτό, χωρίς λυρικές εξάρσεις, υφαίνει ένα πυκνό σε νοήματα και στοχασμούς πλαίσιο που εντυπωσιάζει για τη γόνιμη φαντασία, τη μαθητεία στη νεωτερική γραφή, την καθαρότητα των εικόνων και την πρωτοτυπία της ποιητικής φωνής. Οι στίχοι ενεργοποιούν τη συνείδηση, εκπέμποντας την εσωτερικότητα του υποκειμένου. Μέσα από την επιλογή της κάθε λέξης διαχέεται η εκλέπτυνση της ποιητικής έκφρασης. Η ποιητική κατάθεση του Ρήσου Χαρίση έδωσε γόνιμους καρπούς και φανέρωσε πλήθος ευοίωνες υποσχέσεις για το μέλλον.

Κατάλογος επικρατέστερων έργων (αλφαβητικά) στην Κατηγορία Ποίηση:

- Αναγιωτός Κυριάκος, *Ιπποστάσιο*
- Γαλάξης Λεωνίδα, *Στρώσεις του ανέφικτου* (εκδόσεις Φαρφουλάς)
- Κλεόπας Ευριπίδης, *Ατέρμονη θάλασσα* (εκδόσεις Μελάι)
- Χαραλάμπους Έρινα, *Πλεκτάνη* (εκδόσεις Θράκα)
- Χαρίσης Ρήσος, *Θάλασσα εσωτερικού χώρου* (εκδόσεις Κίχλη)

2. ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑ:

Το Κρατικό Βραβείο Μυθιστορήματος για εκδόσεις του έτους 2020, μετά από κατά πλειοψηφίαν απόφαση της Κριτικής Επιτροπής, απονέμεται στη Λουίζα Παπαλοΐζου για το έργο της *Το Βουνί* (εκδόσεις Το Ροδακίό).

Σκεπτικό βράβευσης:

Στο *Βουνί* της Λουίζας Παπαλοΐζου, μύθος, ιστορία, μνήμη και καθημερινότητα μάχονται σε μια Κύπρο που αναδύεται μέσα από το αφήγημα ως αγαπημένο όραμα και ταυτόχρονα ως ανελέητη πραγματικότητα. Το αποτέλεσμα προκαλεί μια συγκινησιακή αίσθηση. Η συγγραφέας υιοθετεί μια μοναδική προσέγγιση στην εξιστόρηση ιστορικών και πολιτισμικών στοιχείων από το

παρελθόν του τόπου και των ανθρώπων του. Η μοναδικότητα έγκειται στην δημιουργία πολλαπλών αφηγηματικών τύπων, αλλά και στρώσεων, όπου οι χαρακτήρες, η κουλτούρα της καθημερινότητάς τους, το κλίμα και το τοπίο της Κύπρου τριών διαφορετικών περιόδων και γενεών, μας φανερώνονται με τον καθηλωτικό λυρισμό μιας ζωντανής και ιριδίζουσας γραφής. Ξυπνά μνήμες αυτό το έργο, ενώ ταυτόχρονα αναδημιουργεί τον τόπο όπου ζούμε αλλά δεν γνωρίζουμε, που αγαπούμε αλλά αγνοούμε, που ποθούμε αλλά απωθούμε. Ακόμα και αναμενόμενα λογοτεχνικά μοτίβα τυγχάνουν ευφυούς επεξεργασίας, ούτως ώστε η εμπειρία της αγάπης, της διχόνοιας, του ταξιδιού, της ξενιτιάς, της κακοποίησης, της ανακάλυψης, του ισχυρού δεσμού με τη γη, όλα μας οδηγούν σε νέους τρόπους να αντιληφθούμε, να φανταστούμε, και να αγαπήσουμε τις ιστορίες και τις κουλτούρες του τόπου μας.

Κατάλογος επικρατέστερων έργων (αλφαβητικά) στην Κατηγορία *Μυθιστόρημα*:

- Παμπόρης Δημήτρης, *Ο Ενετός της Αμμοχώστου* (εκδόσεις Τελεία)
- Παπαλοΐζου Λουίζα, *Το Βουνί* (εκδόσεις Το Ροδακίό)
- Χριστοδούλου Σταύρος, *Τρεις σκάλες ιστορία* (εκδόσεις Καστανιώτη)
- Χριστοφίδου-Αντωνιάδου Άνδρη, *Ο θησαυρός της Ισπανίας*

3. ΔΙΗΓΗΜΑ/ΝΟΥΒΕΛΑ:

Το Κρατικό Βραβείο Διηγήματος/Νουβέλας για εκδόσεις του έτους 2020, μετά από κατά πλειοψηφίαν απόφαση της Κριτικής Επιτροπής, απονέμεται στην Τίτσα Διαμαντοπούλου για το έργο της *Μέχρι να δω τον Άλκη* (εκδόσεις Γαβριηλίδης).

Σκεπτικό βράβευσης:

Η Τίτσα Διαμαντοπούλου παρουσίασε στη συλλογή της *Μέχρι να δω τον Άλκη* αριστοτεχνικά διηγήματα που χαρακτηρίζονται από εντυπωσιακή ποικιλία θεμάτων και πληθώρα οπτικών γωνιών. Ιδιαίτερα αξιοσημείωτες είναι η ισορροπία, η προσοχή στη διαχείριση των ηρώων και η ακρίβεια της αφηγηματικής της γλώσσας. Η επιτυχημένη σύνθεση της συλλογής ακροβατεί στο λεπτό όριο μεταξύ ρεαλισμού και παραλογισμού. Η αφηγηματική ειρωνεία, η ευαίσθητη περιγραφή των χαρακτήρων, το λεπτό της χιούμορ και η συναρπαστική παρατηρητικότητα της υπογραμμίζουν την αξιοβράβευτη ποιότητα αυτού του έργου. Αναπτύσσοντας από τις πρώτες δημοσιεύσεις της συνεχώς τις αφηγηματικές της ικανότητες και δυνατότητες, η Τίτσα Διαμαντοπούλου είδε τώρα τη συγγραφική της δραστηριότητα να φτάνει σε μια κορύφωση.

Κατάλογος επικρατέστερων έργων (αλφαβητικά) στην Κατηγορία *Διήγημα/Νουβέλα*:

- Διαμαντοπούλου Τίτσα, *Μέχρι να δω τον Άλκη* (εκδόσεις Γαβριηλίδης)
- Ευθυμίου Κυριάκος, *Το κόκκινο άλογο: Δεκαοχτώ μικρά διηγήματα* (εκδόσεις Εντευκτηρίου)
- Καραγιάννης Δημήτρης, *Το χαράκωμα*
- Παμπορίδης Παύλος, *Τζιαι πόψε: Νουβέλα* (εκδόσεις Αρμίδα)
- Τζιαούρη-Χίλμερ Μαρία, *Γραμμή ανάμεσά μας: Μικρά και μεγάλα πεζά* (εκδόσεις Το Ροδακίό)

4. ΔΟΚΙΜΙΟ / ΜΕΛΕΤΗ:

Το Κρατικό Βραβείο Μελέτης (Μονογραφίας)/Δοκιμίου για τη Λογοτεχνία, μετά από κατά πλειοψηφίαν απόφαση της Κριτικής Επιτροπής, απονέμεται στη Νάντια Στυλιανού για το έργο της *Οδυσσέας Ελύτης-René Char: Σημείο τομής αδαμάντινο* (εκδόσεις Μελάρι).

Σκεπτικό βράβευσης:

Το βιβλίο επιχειρεί τη συγκριτική ανάγνωση του Οδυσσέα Ελύτη και του René Char, δύο φαινομενικά αντίθετων ως προς την εικονοπλασία και την τοπιογραφία των ποιημάτων τους δημιουργών, αλλά και τόσο κοντινών ως προς την άσκηση της γραφής και τις αναφορές τους στο κίνημα του υπερρεαλισμού, που οδήγησαν στη διαμόρφωση ενός καθαρά προσωπικού-

ιδιότυπου ύφους. Απώτερος στόχος του βιβλίου, που συγκροτείται από έξι μικρότερα δοκίμια, είναι να καταδείξει τις διόδους μέσα από τις οποίες οι δύο αυτοί ποιητές αναπαριστούν τον κόσμο της Μεσογείου στα έργα τους και πώς, με άξονα το φως και έναν ηθικό κόσμο, οδηγούνται στη διαμόρφωση μιας φανταστικής πατρίδας. Παράλληλα, συγκρίνοντας το ύφος τους, η Στυλιανού καταδεικνύει τρόπους θέασης του ανατολικού και του δυτικού περιβάλλοντος εκ μέρους τους, την προάσπιση του ανθρώπινου προσώπου που, μέσα από φυσικές και μεταφυσικές αναφορές, αμφότεροι αναζητούν, καθώς και την προσήλωση στην ελευθερία και στην ανεξιγνώμια που επιδιώκουν, συνδέοντας την καθημερινότητα με το όνειρο και την ποίηση με τη δράση. Η πραγμάτευση της Στυλιανού διακρίνεται για το στιβαρό θεωρητικό της πλαίσιο και την εξαιρετική γνώση της συναφούς βιβλιογραφίας, ενώ ο λόγος της είναι ρέων και προσεγμένος, συνδυάζοντας τη φιλολογική ακρίβεια με τη λογοτεχνική αφήγηση.

Κατάλογος επικρατέστερων έργων (αλφαβητικά) στην Κατηγορία Μελέτη (Μονογραφία)/ Δοκίμιο για τη Λογοτεχνία:

- Μαργαρίτης Κυριάκος, *Φοντάνα Αμορόζα: Ποίηση και Ποιητική του Κυριάκου Χαραλαμπίδη* (εκδόσεις Αρμός)
- Στυλιανού Νάντια, *Οδυσσέας Ελύτης-René Char: Σημείο τομής αδαμάντινο* (εκδόσεις Μελάι)

5. ΒΡΑΒΕΙΟ ΝΕΟΥ ΛΟΓΟΤΕΧΝΗ:

Το Κρατικό Βραβείο Νέου Λογοτέχνη, μετά από κατά πλειοψηφίαν απόφαση της Κριτικής Επιτροπής, δεν απονέμεται.

Την Κριτική Επιτροπή Κρατικών Βραβείων Λογοτεχνίας 2020 αποτέλεσαν οι:

Στέφανος Ευθυμιάδης (Πρόεδρος), Γεώργιος Ανδρειωμένος, Michaela Prinzing, Σταύρος Σταύρου Καραγιάννη και Ανδρέας Χατζηθωμάς.

6. ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ ΓΙΑ ΜΙΚΡΑ ΠΑΙΔΙΑ

Το Κρατικό Βραβείο Λογοτεχνίας για Μικρά Παιδιά για εκδόσεις του έτους 2020, μετά από ομόφωνη απόφαση της Κριτικής Επιτροπής, απονέμεται στον Νίκο Αντωνίου για το έργο του *Μια μέρα μόνο* (εκδόσεις Καστανιώτη).

Σκεπτικό βράβευσης:

Πρόκειται για μια σύγχρονη, πρωτότυπη και αλληγορική λογοτεχνική αφήγηση, με κυρίαρχο το θέμα «carpe diem» (άδραξε τη μέρα), που ενέχει οντολογικές και ευρύτερες φιλοσοφικές διαστάσεις. Μέσα από την κεντρική ηρωίδα του παραμυθιού, το εφημερόπτερο Μεί που ζει μόνο για μία μέρα, ο συγγραφέας καταφέρνει να δημιουργήσει μια ελκυστική μυθοπλασία, εμπνευσμένη από ρεαλιστικές πληροφορίες για τη ζωή και από τα χαρακτηριστικά της ιδιαίτερης αυτής κατηγορίας εντόμων. Τα θέματα που απορρέουν από το παραμύθι έχουν να κάνουν με την ύπαρξη, το εφήμερο, τον θάνατο, τη χαρά της ζωής, την αξιοποίηση κάθε στιγμής, την αισιοδοξία και τη συνέχεια της ζωής. Όλα τα θέματα εννοχηστώνονται με τέχνη, καταφέροντας να αγγίξουν και να προβληματίσουν τον αναγνώστη κάθε ηλικίας.

Κατάλογος επικρατέστερων έργων (αλφαβητικά) στην Κατηγορία Λογοτεχνία για Μικρά Παιδιά:

- Αναστασίου-Παπαϊακώβου Πάμελα, *Το λιοντάρι ξέρει* (εκδόσεις Νόστος)
- Αντωνίου Νίκος, *Μια μέρα μόνο* (εκδόσεις Καστανιώτη)
- Θεοφάνους Θεοφάνης, *Μήνες, εποχές και χρόνος, λένε πως δεν θα 'σαι μόνος!* (εκδόσεις Άλλωστε)
- Μιχαηλίδου-Καδή Μαρίνα, *Ένα χαμόγελο και δύο όμορφες λέξεις* (εκδόσεις Καλέντης)
- Ορόντη Δώρα, *Δημιουργικό παιχνίδι*

7. ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ ΓΙΑ ΜΕΓΑΛΑ ΠΑΙΔΙΑ ΚΑΙ ΕΦΗΒΟΥΣ

Το Κρατικό Βραβείο Λογοτεχνίας για Μεγάλα Παιδιά και Εφήβους για εκδόσεις του έτους 2020, μετά από κατά πλειοψηφίαν απόφαση της Κριτικής Επιτροπής, απονέμεται στη Χριστίνα Παπαδοπούλου για το έργο της *Ο θησαυρός της Θοδωσούς* (Βιβλιοεκδόσεις Αναζητήσεις).

Σκεπτικό βράβευσης:

Πολυπρόσωπο εκτενές μυθιστόρημα, που επιτυγχάνει με μαεστρία και ελκυστικό τρόπο την αφήγηση του μαγικού ρεαλισμού, σύμφωνα με την οποία η φαντασία είναι ισότιμη με την πραγματικότητα και πλήρως αποδεχτή από τους ήρωες, αλλά και τους αναγνώστες. Ανοίκεια, ανθρωπόμορφα πλάσματα σ' ένα ιπτάμενο χωριό συνθέτουν με πρωτοτυπία μια πολυπολιτισμική κοινωνία ουτοπίας και ενίοτε δυστοπίας. Οι χαρακτήρες πρωταγωνιστούν σε δύο ισότιμα επίπεδα: το φανταστικό και το ρεαλιστικό. Στο φανταστικό δρουν με αληθοφανείς και πειστικές περιγραφές υπεράνθρωποι και εξωπραγματικοί κάτοικοι, με ηγετική μορφή αυτή της Θοδωσούς, μιας ηλικιωμένης, καλοσυνάτης γυναίκας με μεταφυσικές ιδιότητες. Στο ρεαλιστικό επίπεδο, παρουσιάζονται οι καθημερινές ανάγκες των κατοίκων, με επικρατούσες έννοιες την ισότητα, τη δημοκρατία, την αποδοχή του διαφορετικού, την αυτοθυσία, αλλά και την καχυποψία, τη δημιουργία πολεμικών συρράξεων που οδηγούν σε οικολογικές καταστροφές και ανθρώπινες απώλειες. Πρόκειται για μια συναρπαστική αφήγηση, που ενορχηστρώνει με πρωτότυπο και αληθοφανώς μαγικό τρόπο, δύσκολα θέματα της καθημερινότητας, καταφέροντας να διεγείρει μέσω ποικίλων λογοτεχνικών τεχνασμάτων, τόσο τη φαντασία όσο και την κριτική σκέψη των αναγνωστών κάθε ηλικίας.

Κατάλογος επικρατέστερων έργων (αλφαβητικά) στην Κατηγορία Λογοτεχνία για Μεγάλα Παιδιά και Εφήβους:

- Αργυρού Ιωάννα, *Στο πάρκο με τις νεραντζιές* (εκδόσεις Καστανιώτη)
- Βακανά Φυτούλα, *Ο Στέφανος, η εκδρομή και άλλες έγνοιες για την Άννα Χ.* (εκδόσεις Πατάκης)
- Παπαδοπούλου Χριστίνα, *Ο θησαυρός της Θοδωσούς* (Βιβλιοεκδόσεις Αναζητήσεις)
- Σολωμού Αιμίλιος, *Το ποτάμι* (εκδόσεις Πατάκης)
- Χαραλάμπους Δήμητρα, *Μυστήριο στο Αιγαίο* (εκδόσεις Τελεία)

Την Κριτική Επιτροπή Κρατικών Βραβείων Λογοτεχνίας για Παιδιά και Εφήβους 2020 αποτέλεσαν οι:

Μαρίνα Ροδοσθένους-Μπαλάφα (Πρόεδρος), Έλενα Ιωαννίδου, Λουίζα Μαλλούρη, Μαρία Μιχαηλίδου και Γιάννης Παπαδάτος.

8. ΒΡΑΒΕΙΟ ΕΙΚΟΝΟΓΡΑΦΗΣΗΣ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΚΟΥ ΒΙΒΛΙΟΥ ΓΙΑ ΠΑΙΔΙΑ ΚΑΙ ΕΦΗΒΟΥΣ

Το Κρατικό Βραβείο Εικονογράφησης Λογοτεχνικού Βιβλίου για Παιδιά και Εφήβους για εκδόσεις του έτους 2020, μετά από ομόφωνη απόφαση της Κριτικής Επιτροπής, απονέμεται στη Σάντρα Ελευθερίου για την εικονογράφηση του έργου *Η καμηλοπάρδαλη Χαραλαμπία* (συγγραφέας: Μάκης Τσίτας, εκδόσεις Μεταίχμιο).

Σκεπτικό βράβευσης:

Η Σάντρα Ελευθερίου, έχοντας ως βάση μια ζεστή παλέτα χρωμάτων, μορφοποιεί και εικονογραφεί τις λέξεις του βιβλίου, μιώντας την/τον αναγνώστη στον κόσμο του μικρού Αλέξανδρου και του κατοικιδίου του -μιας καμηλοπάρδαλης με το όνομα Χαραλαμπία. Οι απλές φόρμες, οι μικρές λεπτομέρειες σε δευτερεύοντες χαρακτήρες και η αφηγηματική δομή στην ακολουθία των εικόνων συνδέουν αρμονικά τη σχέση γραπτού λόγου και εικόνας. Οι συγκεκριμένες τεχνικές, μαζί με την αλλαγή στις οπτικές γωνίες αποτύπωσης της ιστορίας (που ορίζουν την κλίμακα των πλάνων), συμβάλλουν στην κατανόηση του κόσμου που περιβάλλει

τους πρωταγωνιστές. Στο βιβλίο *Η καμηλοπάρδαλη Χαραλαμπία*, η Σάντρα Ελευθερίου έχει κατασκευάσει έναν κινούμενο κόσμο που εναρμονίζεται απόλυτα με το κείμενο και τις αντισυμβατικές επιλογές του μικρού Αλέξανδρου.

Κατάλογος επικρατέστερων έργων (αλφαβητικά) στην Κατηγορία *Εικονογράφηση Λογοτεχνικού Βιβλίου για Παιδιά και Εφήβους*:

- Η βαλίτσα της Νίνας (εικονογράφος: Σάντρα Ελευθερίου, συγγραφέας: Λίνα Μουσιώνη) (εκδόσεις Μεταίχμιο)
- Η καμηλοπάρδαλη Χαραλαμπία (εικονογράφος: Σάντρα Ελευθερίου, συγγραφέας: Μάκης Τσίτας) (εκδόσεις Μεταίχμιο)
- Ιλιάδα και Οδύσσεια: Κορίτσια που έγιναν μύθος (εικονογράφος: Σάντρα Ελευθερίου, συγγραφέας: Κατερίνα Σέρβη) (εκδόσεις Διόπτρα)

Την Κριτική Επιτροπή Κρατικών Βραβείων Εικονογράφησης Βιβλίου για Παιδιά και Εφήβους 2020 αποτέλεσαν οι:

Μάριος Κωνσταντινίδης (Πρόεδρος), Κωνσταντίνος Γεωργίου, Δημήτρης Κοκκινόλαμπος, Τερέζα Λαμπριανού και Όμηρος Παναγίδης.

Τα βραβεία θα επιδοθούν από τον Υπουργό Παιδείας και Πολιτισμού κ. Πρόδρομο Προδρόμου σε ειδική τελετή, η οποία θα πραγματοποιηθεί στις 2 Δεκεμβρίου 2020, ώρα 7:00 μ.μ., στο Κινηματοθέατρο Παλλάς. Στην ίδια τελετή θα απονεμηθούν και τα βραβεία για εκδόσεις 2019. Η είσοδος θα είναι ελεύθερη.